

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora 25 lej.

Felelősszerkesztő:

SZINI LAJOS

Kiadó lapfajtájados:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 34. sz. (Sándory-ház.)

Kéziratokat legkésőbb esütörtök estig kérünk.

Telefon: 14.

A kis Jézus

évről-évre megszületik Karácsony ünnepén a lelkekben. Valamikor aranyhaju, pirosposzgás gyermekként tűnt elének, kinek mosolygó arcára hívő áhitatot sugárzott a reménnyel telt lélek; ma sápadt, koravén fiúcskaként, kinek gondszántotta arcára könnyezve tekint sok millió szenvedő ember.

A földön élő emberiség ezidén leg-szomorubb karácsonyához érkezett el.

Szerte a nagyvilágban nincs egyetlen ország, amely gondtalan ülhethet meg a szeretet ünnepét.

Borzalmas gazdasági válság dúl mindenütt, pénzügyi katasztrófák teszik koldussá az eddig még vagyonos osztályokat, méreteiben rohamosan növekedő munkanélküliség rémit s mindezek betetőzése kép örületos fegyverkezés folyik.

Minden jó lélek őszintén vágyik békeségre s az államok mégis hadseregük fejlesztésére pazarolják nehéz bevételük nagyobb felét. Hatékonyabban gyilkoló fegyvereket s az életet borzalmas kínok között kioltó mérges gázokat állítanak elő s világlapok cikkeznek már arról, hogy a munkanélküliség veszedelme egyesegyedül új háborun át vezethető le.

— Ha békét akarsz, készíts elő háborút! — kísért ismét a kísérteties jelmondat.

Végpusztulása felé rohan a fékevesztett emberiség.

Gyergyó idei karácsonyához hasonlót élő ember még nem ért. Az általános pénztelenség következtében ugyszólva nincs vásárlás s tisztos polgárcsaládok gyermekei — kiknek dus karácsonyfával kedveskedett eddig jó anyyala — kirakatokban gyönyörködhetnek csupán az idei karácsonyfában.

A pénztelenség következtében s az állandóan vészes híreket közlő sajtó olvastán búbaborult lélekkel rójjuk az utcákat. Mindannyiunk ajkán azonos kérdés:

— Mit hoz az ujesztendő?

Iparosaink egymásután adják vissza iparengedélyüket, vagyonos kereskedők vivják sziszifuszi küzdelmüket a fenyegető bukással. Hiába a vagyon, a kintlévőségek be nem hajthatása s az üzleti adósság lassan, de biztosan felőrlik a vagyont. A legtöbb adós, ha lejárata van, a bank felé sem megy s ha oda megy, az a kérése: írják a kamatot az adósságához.

Elérkeztünk a vég kezdetéhez, amikor valamennyien fizetéseképtelenséget kell jelentsünk. S lelkünknek ebbe a sötét éjjelbe semerről nem villan egy szemernyi fénysugár, boldogabb jövőre biztatásul.

Szent meggyőződése mindenkinek, hogy nincs hatalom elég erős s jóakarát elég szilárd ahoz, hogy rajtunk segíthessen!

— Mit hozhat ezek után az ujesztendő?

Újabb megpróbáltatásokat és csapásokat. Megkezdődnek a sorozatos és tömeges árverések, amelyek minden eredmény nélkül zajlanak le, csupán költségeinket szaporítva adósság alakjában.

Egyre több és több ember válik képtelenné arra, hogy adóját megfizethesse; az állam bevételei rohamosan apadnak.

Szörnyűség még rágondolni is arra a belügyminiszteri leiratra, amely kijelenti, hogy képtelen tovább fizetni a gyergyószentmiklósi szolgabíróság 60 ezer lejes évi lakbérét. Keressen hát állami épületben elhelyezkedést a szolgabíróság, vagy költözzék át abba a községbe, amely erre a célra alkalmas épülettel rendelkezik.

Mindenki elgondolhatja, hogy mit várhatunk az 1931-ik esztendőből? Semmi jót, csak rosszat, embertársaink tömeges tönkrementését.

Lelkem őszinte érzésével kívánok az olvasónak boldog karácsonyi ünnepeket, ha ez a kívánság nem jelentene a mai viszonyok között gunyolódást.

Szini Lajos.

Magyarok!!

Közeledik a népszámlálás napja, december 29-ike és lépten-nyomon azt tapasztaljuk, hogy magyar testvéreink nagyrésze nem is gondol a népszámlálás nagy fontosságára, nincs tisztában annak lefolyásával.

A népszámlálás a kisebbségi nemzetek életében sokkal nagyobb jelentőségű, mint a választás.

Minden értelmes magyar, a maga körében szószólója legyen a népszámlálás ügyének és mindenütt, hol erre alkalom nyílik, adjon felvilágosítást a népszámláláshoz.

Tudnia kell mindenkinek, fel kell világosítani mindenkit, hogy a népszámlálás és a népszámlálásban az anyanyelv és nemzetiség bevallása nem politizálás,

hogy mindenki, akinek magyar az anyanyelve: magyarnak kell mondja magát és gyermekeit,

hogy egyetlen állami, megyei, községi tisztviselőnek, egyetlen nyugdíjasnak és senki másnak semmi baja, vagy kellemetlensége nem lehet, ha magyar nemzetiségének vallja magát, ha magyar az anyanyelve,

hogy a népszámlálási összeíró iverket a népszámlálóbiztos közvetlenül a statisztikai hivatalnak küldi és a

népszámlálás egyéni adataiból a népszámlálóbiztos, de a statisztikai hivatal sem adhat felvilágosítást, vagy másolatot sem a pénzügyigazgatóság-nak, sem az adóhivatalnak, sem a vasútnak, sem a postának, sem az állami vállalatoknak, sem a rendőrségnek és általában semmiféle hivatalnak.

Tudnia kell mindenkinek és fel kell világosítani mindenkit, hogy a mostani népszámlálás végleges eredményei tíz évig irányadók lesznek. azoknak a törvényeknek és rendeleteknek alkalmazásánál, amelyek a lakosság számát, vagy anyanyelvét, nemzetiségét veszik tekintetbe,

hogy különösen vegyes lakosságú községekben veszedelem fenyegetheti a felekezeti, a magyar tannyelvű állami iskolát, hogy nem fogjuk követelhetni a hivatalos hirdetmények magyar nyelvét stb.

Fontos végül, hogy a bevallásnál senki se cserélje fel a nemzetiségét az állampolgársággal. Az itt élő magyar-nak román állampolgársága van, de magyar a nemzetisége, magyar az anyanyelve.

Mindenki gondoljon arra, milyen károsodás éri a magyarságot nyelvi és kulturális téren, a közigazgatási nyelvhasználatnál, a magyar iskolásgyermekek iskoláztatásánál, ha a városokban és községekben nem érjük el a megfelelő arányt.

Tekintsük a népszámlálást a legfontosabb eseménynek a magyarság szempontjából és maradjunk magyarok rendületlenül!

Utmutatás a népszámláláshoz.

A népszámlálást törvény rendelte el és az f. év december hó 29-én hajtatik végre. Népszámláló biztosok előzőleg kiosztják a családfők vagy más önálló háztartással bíró lakosok részére az összeíró lapokat, hogy az irni-olvasni tudók maguk töltsék ki azt. A románnyelvű összeíró lapokon kívül magyar fordításról is gondoskodás történt és azt a számláló biztosoktól kell kérni. A kitöltött összeíró lapokat a számláló biztosok veszik át, vagy ha azok nem volnának készen, ugy a népszámlálás napján ők töltik ki. Mindkét esetben a számláló biztos elismervényt ad az összeíró lap átvételéről. Ez az elismervény az összeíró lapról leszakítható és a számláló biztos azt dátummal és aláírásával ellátva vissza kell adja a családfőnek, ki azt gondosan őrizze meg és ellenőrző közegek kívánságára mutassa fel.

Egy közös összeíró lapra vétetnek fel mindazok, kik egy közös háztartást alkotnak akár rokoni kapcsolatban vannak, akár nem, mint pl. a férj, feleség, gyermekek, velük együtt lakó rokonok és alkalmazottak vagy cselédek. A népszámlálási törvény ezeket egy „otthon”-nak nevezi. Ide tartoznak: az ellátásban, szállásban vagy butorozott szobában lakó személyek is és ezeknek adatait is a szállásadónak összeíró lapjára kell felvenni. Egyetlen személy is alkothat

önálló háztartást akkor is, ha ugyanazon házban lakik más háztartásokkal, de azokkal nem folytat közös életet. Ugyanegy házban továbbá több önálló háztartás fordulhat elő, például több család lakik ott, mely esetben külön-külön összeíró lap töltendő ki.

A népszámlálás napja a december 29-ét megelőző éjszaka 12 órájával veszi kezdetét. Az ezen óra után elhaltak felveendő az összeíró lapra, valamint ama óra előtt született gyermekek is.

Az összeíró lapnak A) jelű részébe felveendő mindazok, kiknek rendes lakásuk van a községben, akkor is, ha nincsenek odahaza, vagy távol vannak lakhelyüktől. Az összeíró lapnak alsó részén levő B) jelzésű fejezete alá beírandók mindazok, kik a népszámlálást megelőző éjjelt valakinek önálló háztartásában töltötték el, de nem laknak állandóan abban a községben. Ilyenek a vendégek, szállodák utasai stb. Ha ezek száma 3-nál több, akkor folytatandó egy másik összeíró lap szintén B) jelzésű részén. Beírandó a rendes lakhelyük a megye és község megjelölésével.

Az összeíró lap 26 kérdőpontot tartalmaz, melyek sorszámokkal vagy esetleg abc betűkkel lesznek megjelölve. E kérdőpontok közül a legfontosabbakra a következők figyelembevételét kérjük:

Az önálló háztartás tagjainak beírása a családfővel kezdődik, azután a feleség, majd a gyermekek, rokonok, alkalmazottak (cselédek, tanoncok, szolgák, szolgálók), mindeniknél a legidősebbtől kezdve és előbb a férfiak, azután a nők. A keresztnév (Prenumele de botez) a 2. kérdőpont alá, a családnév (Numele de familie) a 3. kérdőponthoz irandó. Ragaszkodni kell a névnek magyaros írásához, például Kovács, nem pedig Covaciu. Akik írni nem tudnak, mutaszanak fel a számláló biztos előtt a nevüket tartalmazó valamely ckmányt, hogy arról írja le helyesen a nevét.

A 8. kérdőpontnál az életkor irandó be, betöltöttnek véve azt az évet is, melybe valaki már belépett. Egy évesnél kisebb gyermekekénél az életkort hónapok szerint kell bejegyezni.

A 14. kérdőpontnál a vallás jegyzendő be. Nem elég azt írni, hogy kátholikus, hanem fel kell tüntetni, hogy római kátholikus vagy görög kátholikus.

A 15. kérdőpont az anyanyelvet tudakolja (Limba maternă). Anyanyelv az, melyet szüleitől tanultunk és amelyen otthon hozzátartozóinkkal beszélünk. Gyermekekénél, ha a szülők különböző anyanyelvűek, az anya nyelve jegyzendő be. A magyar anyanyelvűek e kérdőpontnál azt írják be, hogy „magyar” (ungur) és nem azt, hogy „székely”. Mindenki kísérje figyelemmel, hogy a számláló biztos a bevallásnak megfelelően eszközölje a beírást.

A 16. kérdőpont a következő: Ha anyanyelve nem a román, ért-e románul? (Dacă

limba maternă nu e cea română, înțelege românește?) E kérdés csak azt jelentheti, hogy valaki magát másokkal román nyelven megértetni képes-e.

A 17. kérdőpont azt kérdezi, hogy mi a nemzetisége? (Neamul). E kérdésre mindenki lelkiismerete szerint adja meg a választ, minden reábeszélést vagy kényszert vissza kell utasítani. Aki magyarnak vallja magát, bárminő származása, akármilyen hangzású neve van, tekintet nélkül a vallásra, az *magyarnak* írja be magát. A számláló biztos beírását ellen kell őrizni, hogy az a bemondásnak megfelelő legyen. A népszámlálás igazgatóságának utasítása is hangoztatja, hogy mindenkinek saját lelkiismerete dönti el, melyik nemzetiséghez tartozónak jelenti ki magát. (Román, magyar, német stb.) A kérdésre adott válasz miatt semmiféle büntetésnek helye nincs.

A 18. kérdőpont az állampolgárságra (Sușenia) vonatkozik. Akinek az állampolgársága Romániában még nincs elismerve, de ezt az állampolgárságot élvezi, az a román állampolgárságot írja be, természetesen azok is, kik az ország törvényei szerint már elismert román állampolgárok.

A 19. kérdőpontnál az „olvasni tudás”-ra kell feleletet adni. Akik csak nevüket tudják leírni, azok nem-mel felelnek.

A 20. pontnál választ kell adni arra, hogy milyen iskolát (elemi iskola, gimnázium) járt és hány osztályt.

A 21. pontnál a foglalkozást kell megjelölni, pl. földmives, szabó, asztalos stb. A 22. pontnál fel kell tüntetni, hogy milyen munkakört tölt be a megjelölt foglalkozásnál, például földmivelőknél tulajdonos, napszámos vagy bérlet, mesterségnél munkaadó, segéd vagy tanonc, kereskedőknél tulajdonos-e vagy alkalmazott és milyen minőségben stb. Gyermekek, kik már iskolába nem járnak, mint földmunkások irandók be, ha szüleikkel együtt dolgoznak. Öregek, munkaképtelen rokkantak és olyanok, kiknek foglalkozásuk nincsen, „foglalkozás nélkülinek” jelölendők meg.

A romániai magyarság jövőjére nézve a legéletbevágóbb fontosságú, hogy legfőképpen a 15. és 17. kérdőpontokra adandó feleletek a bemondásnak megfelelően és minden befolyásolástól mentesen jegyeztessenek be. Felkérjük ezért a Magyar Párt községi szervezeteit, hogy a népszámlálás jelentőségéről és különösen az utóbb említett kérdőpontok fontosságáról a lakosságot tájékoztassák. Kérjük egyúttal, hogy a népszámlálás során esetleg előforduló minden visszaélést velünk közölni szíveskedjenek.

Mercurea-Ciuc — Csíkszereda, 1930. dec. 18.

A Magyar Párt csíkszeredai elnöksége.

Adorján Imre,
főtáitkar.

Pál Gábor dr.,
elnök.

Tölgyesre, vagy Hódosra helyezik át a gyergyószentmiklósi főszolgabiróságot, ha elhelyezésére alkalmas állami épületet nem találnak itten.

Megdöböntő rendelet érkezett a gyergyószentmiklósi főszolgabírói hivatal vezetőjéhez, Cotta Salamonhoz, a belügyminisztériumtól.

Röviden arról van benne értesítés, hogy az új költségvetés keretében a kényszertakarékosságot az állam minden vonalon a legszigorúbban viszi keresztül. Éppen ezért törülni kellett abból a főszolgabírói hivatalok helyiség béreiről, melyet eddig az állam fizetett. Minthogy pedig a belügyminisztérium a vármegyétől azt az értesítést nyerte, hogy a megyék sem képesek az összegét költségvetésükbe felvenni, a szolgabírói hivatalok a járás területén belül abba a községbe helyezendők át, amelyben megfelelő állami épület van befogadásukra, vagy amely község ilyen épületet ingyen felajánl. A kényszer takarékoság következtében az a helyzet állott tehát elő, hogy Gyergyószentmiklóson január elsejével megszűnteti működését a főszolgabírói hivatal s átköltözik Tölgyesre, vagy a Vár-

hegy melletti Hódosra, ahol megfelelő állami épület van, amelyért nem kell bért fizetni.

Őrütség volna még elképzelni is, hogy ez bekövetkezzék. Gyergyószentmiklósnak ma sokszorosán kell kapaszkodnia minden intézményhez, amely a város amugy is megcsappant idegenforgalmát növeli. Elsősorban a városnak kell megindulnia, hogy esetleg a gyergyói nyolc községgel összefogva előteremtse a főszolgabírói hivatal legalább féléves 30 ezer lejnyi bérét.

Am a többi Gyergyószentmiklóson lévő állami épületről nem is beszélve, a városi vezetőség figyelmét elsősorban a szolgálaton kívüli viszonyban lévő állami kórházra hívjuk fel.

Keresve sem lehetne a főszolgabírói hivatal helyiségeinek s a tisztviselők lakásának számára alkalmasabb épületet találni az állami kórháznál.

A kórházat tudtunkkal amugy is halálra ítélte a felsőbb hatóság. Mozduljon meg most hala-

déktalanul a város vezetősége s kövessen el mindent a kórház átengedésére.

Jól fognak kinézni Vasláb, Békás, Ujfalu, Kilyénfalva, stb. községek, ha a Várhegy melletti Hódosra kell menniök a főszolgabírói hivatalhoz.

Örök szégyenünk maradna, ha városunk itt nem tarthatná a szolgabírói hivalt.

(Is.)

Az elmúlt hét eseményei.

Belföld.

Száz milliós kölcsönt kapott egy hollandus pénzeszoporttól a Bánáti Bankegyesület. A kölcsönt 12 százalék mellett a Bankegyesület az arad-bánsági gazdaközönség rendelkezésére bocsátja és pedig 20—30 éves amortizációs kölcsön formájában.

A tízezer lejes utlevél taxá — úgy hírlík — megmarad tervnek. A kormány hallatlan ár-emelésére az ország tiltakozása oly egyöntetűen és határozottan nyilvánult meg, hogy Popovici pénzügyminiszter más utakon próbálja meg bevasalni a polgárságon azt az összeget, melyet az utlevéldíj óriási felemelésétől remélt.

Újabb jelentés szerint az utlevelek díját az adó nagysága után állapítják meg. Azok, akiknek adója nem haladja meg az évi 10.000 lejt, egyéves utlevélért 2000 lejt fognak fizetni. A 10 től 20 ezer lej adót fizetők 5.000 lejt, 20—25 ezer lej adózók 10.000 lejt. Évi 50 ezer lejen felül adózók 20 ezer lejt. A nagyfejük pedig nem fizetnek semmit, mert ők diplomáciai utlevéllel utaznak.

A tisztviselői kar létszámesőkentéséről készített törvényt Mironescu miniszterelnök és Popovici pénzügyminiszter. A kiszivárgott hírek szerint az állásukban véglegesített tisztviselőket 10 évi szolgálat után kényszernyugdíjba küldik. Kéthavi végkielégítéssel bocsátják el azoknak a tisztviselőknek egy részét, akik öt évi szolgálati idővel rendelkeznek. Hat hónapi végkielégítéssel menesztk az 5—10 év közötti szolgálati idővel bírók egy hányadát. Minden végkielégítés nélkül fosztják meg állásuktól azokat, akik hamis okmányok alapján (Hát ilyen tisztviselőink is vannak? Szerk.), vagy protekciós uton érdemtelten jutottak álláshoz.

Előreláthatólag ennek a nagy takarékoskodásnak is a kisebbségekhez tartozó állami tisztviselők isszák meg a levét.

Ime, eljutottunk oda, hogy tizenkét év kapkodó és önös anyagi érdekeket hajhászó politikája után maga az állam növeli a munkanélküliek számát ismét helytelen gazdaságpolitikájával.

Az ipari cikkek árának leszállítását kívánja Manoilescu kereskedelmi miniszter az iparágak képviselőitől. Hivatkozik arra, hogy a mezőgazdasági termények árának nagyarányu esése miatt az iparcikkek ára ma aránytalanul magas. Először a cukor és papírgyárak képviselőivel fog tárgyalni a miniszter. Végre egy okos és helyénvaló miniszteri terv. Különösen a cukor árának leszállítása indokolt. Valóságos harácsolást vitt végbe nálunk évek óta a zsebüket töltő lelkiismeretlen cukorgyárosok hamisjátékos bandája. Ma egy kilogramm cukor világpiaci ára Hamburgban 12 lej. Nálunk kisiben 44 lej, amihez jön még az új költségvetésbe felvett kilónkénti 3 lej. Ugy látszik, hogy Manoilescu minisztert nem tudják befolyásolni a cukorkartelt is zsebükben tartó liberálisok.

A kisebbségi egyházak államsegélye jövő évre az eddigi 183 millió 740 ezer lejjel szemben 135 millió 957 ezer lej. Ennyi az előirányzott összeg. Kérdés, hogy kifizetésre tényleg mennyi kerül?

A legújabb jelentés szerint csak a kisebbségi egyházak államsegélyét csökkentik 30 százalékkal, a többségiéket nem, ellenben ortodox templomok építésére újabb 100 milliót vettek fel a költségvetésbe. Kár, hogy mise után nem osztanak ingyen ebédet, többen eljáárnak imádkozni.

Főbelötte magát Schnitzer Simon ismert marosvásárhelyi kereskedő, a Hercules műszaki üzlet tulajdonosa. A tisztességes kereskedőt a gazdasági válság készítette végzetes tetteire.

Véres diákszavargás volt Bukarestben újra. Mintegy kétezer diák tüntetett ezuttal kivételesen nem a zsidók ellen, — akiket tudomány helyett bottal akarnak legyőzni — hanem a rendőrprefektus és Mardarescu tábornok ellen. Egy Botez nevű artistát hasba lőttek, Jancovescu csendőrpáncsnokot követ fejbe ütötték.

A bukaresti járásbírósg hetedik szekciója a diáktüntetés hét vádlottja ellen lefolytatta a tárgyalást s valamennyit felmentete.

Madgearu földművelésügyi miniszter, a Maniu kormány volt pénzügyminisztere 1926—1929-ig, négy évig egyetlen bani adót nem fizetett. Madgearu volt az, aki megindította a ma is dolgozó adóterrort s aki háborzongató fenyegetésekkel rémitgette az adóeltilkolás bűnőseit. Most kiderült, hogy saját törvénye rendelkezéseit ő maga nem respektálta. S ez ur nálunk miniszter. Nahát!

Eladósodott gazdáink örömeire közölhetjük, hogy elkészült a paraszadósságok konvertálására létesítendő pénzintézet alapítási tervezete. A létesítendő banknak 650 millió lej alaptőkéje lesz. A konvertáló bank csak azokat az adósságokat fogja átvenni, amelyeknek összege nem haladja meg a megterhelt ingatlan vagyont értékének 50 százalékát. A hitelezők az általuk követelt összeg erejéig az állam által garantált kamatozású kötvényeket fognak kapni, a mezőgazdák pedig 30 év alatt lesznek kötelesek adósságukat 12 százalékos kamattal mellett letölteszteni.

Titulescu londoni követ hazatéréséről röpi világga szenzációját, a Curentul című fővárosi ujság. Szerinte Titulescu lesz az új miniszterelnök és koncentrációs (mindenik politikai pártot, magában egyesítő) kormányt fog alakítani. Ezzel a ténnyel az ország békéje biztosítva lesz hosszú időre s Románia tejjel-mézszel folyó Kánaánvá válik.

E zaj zol ich leben!

A bukaresti magyar színház Karácsony napján este 9 órakor tartja első előadását.

Hans Otto Roth, az erdélyi németek vezére kihallgatáson jelent meg. Öfélésegenél és 56 millió lej államségélyt kért a német kisebbségi iskolák részére. A Magyar Párt nevében viszont Jósika báró tiltakozott a költségvetési bizottság ülésén az iskolák államségélye ügyében.

A katonatisztek és legénység fizetéséből nem fogják levonni az ugynevezett áldozati kvótát, melyet az összes állami tisztviselők és nyugdíjasoktól levonnak januártól.

Popovici pénzügyminisztert azzal vádolta meg saját fivére, hogy három éve nem fizette meg az adóját.

2907 új állami tisztviselőt nevezett ki a kormány szept. 15-től dec. 1-ig és 669 tisztviselőt léptetett elő magasabb fizetési osztályba. Érdekes, hogy szeptember óta a kormánytényezők állandóan tisztviselő leépítésről nyilatkoznak s ezzel szemben pártembereiket a súlyos helyzet ellenére tömegesen ültetik hivatalokba.

A nyugdíjközpont költségvetése a jövő évre 345 millióval több az ideinél. A többletből az idén nyugdíjazottak illetményeit fizetik s ez összegből folyósítják az annak idején esküt nem tett magyar tisztviselők nyugdíját is. Kíváncsiak vagyunk, tényleg megtörténik-e az utóbbi?

Külföld.

A cseh—magyar vámháboru december 16-án kitört. Ez időponttól a magyar—csehszlovák kereskedelmi szerződés hatályát veszítette, a csehszlovák árukra a szerződéses vámtételek megszűntek s azokat a magyar autonóm vámtarifa szerint vámolják el a jövőben. A magyarországi kereskedők nyugalommal fogadták a vámháboru kitörését. A cseh—magyar szakítás után olasz, német és svájci gyárak nyomultak a csehek helyére a magyar piacon. A vámháboruak reánk nézve üdvös hatása, hogy fellendül az erdélyi fakivitel. Ugyanis Csehszlovákia főképpen faárut szállított Magyarországnak, az elmúlt évben 1 milliárd 410 millió lej értékben.

Katonai zendülés tört ki Spanyolországban. Mello Franco ismert repülő őrnagy és Dollano tábornok voltak a zendülés vezetői. A kormányidejében elfojtotta a lázadást, Franco őrnagy és Dollano tábornok repülőgépen Portu-

gáliába menekültek. Minden jel arra mutat, hogy a köztársasági érzelmű spanyolok, akik egy frontba tömörültek a radikálisokkal, döntő erőpróbát akartak kifejtetni a kormány és dinasztia megbuktatására.

A forradalom eredménye számokban: 49 halott és 200 sebesült. A Stampa című olasz lap szerint a spanyol forradalmat francia pénzzel támogatták. Franciaországnak érdeke ugyanis, hogy Spanyolország köztársaság legyen, mert csak ez nyújt biztonságot arról, hogy háboru esetén nem szövetkezik Olaszországgal a franciák ellen.

Magyarország visszaköveteli Ausztriától azokat a történelmi emlékeket, amelyek a Habsburgok hosszú uralkodása alatt Bécsbe vándoroltak s ott a császári muzeumokban nyertek elhelyezést. A többek között Nagy Károly kardja, mely a legenda szerint Attilaé volt s Mátyás korabeli Korvinák szerepelnek a visszakövetelt kincsek között.

Kormányválság tört ki Görögországban, ahol Sigeris belügyminiszter a kenyérárak megállapítása körül keletkezett nézeteltérések miatt lemondott.

Sorozatos bankbukások tartják izgalomban az amerikai Egyesült Államok tőkéseit és pénzügyi szaktekintélyeit. Egyetlen napon 17 bank szüntette be a fizetéseket s ezzel a legutóbbi hetekben fizetéseképtelenné vált bankok száma 42-re emelkedett. A fizetéseképtelenségek oka az, hogy hamis hírekre a betétesek megrohanták a pénzintézeteket.

Tintatartót vágott a belga hadügyminiszter fejéhez egy kisebbségi flamand képviselő. A hadügyi költségvetés során ugyanis Ward flamand képviselő közbekiáltott, hogy Belgium Franciaország vazallusává süllyedt. Erre a hadügyminiszter élesen megsértette a flamandokat, amire röpiült fejéhez a tintatartót.

A békerevizio mellett ir a Volonté című tekintélyes francia ujság. Szerinte a háborúért Szerbiát terheli a felelősség, amely Ferenc Ferdinándot és feleségét megölette s a gyilkosoknak később szobrot állított.

Mussolini legutóbbi beszédében azt mondta, hogy Amerika szilárdnak hitt piacának megrendülése az olasz gazdasági életet is érzékenyen érintette. Ebben az évben — jelentette ki — már 900 millió deficitet kell számoljon az ország. A bankok szanálását tovább folytatta a kormány. A katolikus bankok mind felszámoltak, miközben egymilliárd lírát vesztek el a kisemberek. A lelkészeknek azt ajánlotta, hogy ezentul ne törődjenek a földi dolgokkal s a banküzleteket bizzák a bankárookra.

Az új francia kormány a törvényhozás mindkét házában bemutatkozott. Steeg miniszterelnök szerint a „parlamenti intézmény normális működése a legjobb orvosság a lelkek megnyugtatóására”. Külpolitikában a kormány célja a béke fenntartása és a döntőbíráskodás biztosítása, belpolitikában a gazdasági válság (Ott is? Szerk.) enyhítése. Szavazásnál a kormány 7 szótöbbséget kapott csupán s így nem jósolnak Steegéknek hosszú életet.

Az orosz népbiztosok tanácsának új elnökül Molotovot választották meg, aki a többséggel bíró Stalin frakcióhoz tartozik. Rykov volt elnök kegyvesztett lett Stálinék előtt és saját kérésére állásától felmentették.

India alkirályi méltóságára Sir Wellington eddigi kanadai kormányzót nevezte ki Anglia. Az új alkirály 64 éves s így valószínűleg nem éri meg alkirálykodásának ezüstlakodalmát.

Kommunista összeesküvést leplezték le újból Magyarországon. A mozgalom élén Schillinger László magánhivatalnok állott, akit 13 társával együtt letartóztattak.

Kína kommunista pártjának kongresszusa ülésén elhatározta, hogy alkalmas pillanatban kikiáltja a szovjetköztársaságot. A párt az óriási birodalom 12 tartományában mintegy 200 szovjetkörtörzetet létesített. E tartományokban 80 millió ember él.

Titkos fegyverszállítmányok érkeznek Szerbiába Ausztrián át hétről-hétre — állapítja meg a berlini Reichspost. A vagonok a legmodernebb harci eszközöket tartalmazzák, nagy részben gépfegyveralkatrészeket.

Elkészült a tisztviselők áldozati kvótájáról szóló javaslat.

A kormány beterjesztette a törvényvéleményező bizottsághoz azt a javaslatot, amely a tisztviselők áldozati kvótájának kiszabására vonatkozik. A javaslat az alábbi áldozati kvótákat írja elő:

Fizetés:	Levonás:
3.000—4.000 lejig	10 százalék
4.001—5.000 lejig	15 százalék
5.001—10.000 lejig	17 százalék
10.001—20.000 lejig	20,5 százalék

20 ezer lejen felüli fizetések után a levonás 22 százalék. Ha a tisztviselő fizetése több, mint 3000 lej, de a tíz százalékos levonás után kevesebbet kapna háromezer lejnél, akkor a levonás csak a háromezer lejen felüli összeg lehet. Az áldozati kvóta törvényjavaslata rövidesen már parlament elé kerül.

A remete.

„Ó boldog egyedüllet, te vagy egyedüli boldogságunk!”

Kasztaldó parancsára Ferenci és Palavicini az ártatlant, Európa legnagyobb politikusát, Fráter Györgyöt Urunknak 1551-ik esztendejében megölték.

Hítványság! Politikai gyilkosság!

Mit tehettem én szegény apród, uram mentességére? Szegény Vas Ferenc apródtársam urunknak védelmére kelt, de nem menthette meg, mert e küzdelem hevében elesett.

Az orgyilkos fegyveresek az alvinci kastélyból az összes cselédséget szétűzték, hogy ne legyen senki, aki bizonyosságot tegyen a szörnyű gyilkosságról!

*

Három nap múlva visszatértem Alvincé, hogy lássam, mi van az én boldogult jó uram holttestével? Szörnyűséges látvány! Ahogyan gyilkosai szétdarabolva hagyták, még úgy volt nagy jó uram teste!

A gyulafehérvári kanonokok délutánra érkeztek meg embereikkel. Holttestét a fehérvári székesegyház sirboltjába temették.

Sirkövére ezt irták: Omnibus moriendum est. Mindenkinek meg kell halni. Mintha guny volna a felirat. Mintha azt akarná mondani, hogy olyan nagy embernek is, mint Fráter György, meg kell halni!

*

Európa legnagyobb politikusa orgyilkosságnak lett az áldozata. Magyarország és Erdély a német és török két nagy hatalom örökövei közé esett. Nem él a „barát”, aki megmentené a kettősházat!

Urunknak 1552-ik esztendeje február havában a török megkezdte a háborút. Az ország több vára elfoglalása után június végén Temesvárra kerül az ostromlás sora.

*

Losonez István kapitány nagy jó uramnak apródja vagyok. Egy párszor Temesvár ostrománál nagy jó uram visszaverte a törököt. Az őrségnek spanyol és cseh legénysége a mind erősebbé váló ostrom hatása alatt gyöngültni kezdett és kijelentette, hogy a várat többé nem védi. A lázadás ellen nem lehet semmit tenni. Kénytelen volt nagy jó uram a várat szabad elvonulás biztosítása mellett feladni.

Az elvonulás egyelőre csendben és szabályszerűen folyt. Később a janicsárok az ifjabbak közül a szebbeket elragadták és én is ezek közé estem.

Erre nagy jó urunk felháborodott. Losonezy nagy jó uram halálosan megsebesült. Félholtan vitték a török vezér elé, aki a félholtat verpadra hurcoltatta és lefejeztette.

*

Mindenható Istenem! Két nagy jó uram szerencsétlen végzetét láttam! Van értelme az életnek? Különösen most, mikor török, német, tatár és talán az egész világ mind ellenünk támad!

A hadi élettel felhagyok és valamelyik szerzetesrendbe lépek. Istennek szentelem életemet! A mostani zavaros időkben a szerzetes-

házak nyugalma sem biztos. Egyelőre ezen szándékom mellett maradok. Meg fogom majd látni, hogy mit hoz a jövő?

* * *

A kolozsvári ferencendi szerzetesházban P. Kendefi Bonifác szerzetes társai példányképe. Azonban a fájdalom, mely hazája pusztulása miatt rajta erőt vett, nem nyújt vigaszt. A teljes magány után vágyik. Kolozsvár napnap után a háboru zajának és a vallási villongásoknak van kitéve és így a szerzetesek sem lesznek biztosak magányos életükben.

*

Kőpatak ősfenyvesei között bolyong egy szerzetes. Helyet keres, ahová egy kis kápolnát és egy kis szobát építhessen. Az alkalmas helyet megtalálta. Felépült a kis kápolna és a kis ház. A szent magányban tölti napjait a remete. „Oh magányosság, melyet Isten jelenléte tesz derűssé!”

Évek telnek, évek mulnak. A vidék népe a remete kápolnájába ellátogat. Meg kezdik kedvelni a szép helyet és többen a kápolna közelébe telepednek. Az 1567-ik esztendőben 6 kapuval szerepelnek a települtek. A remetéről lett a kis telep Remetének elnevezve.

*

A templom mellett lévő felhagyott temetőben a kápolna alapfalait még most is megmutatják. A kápolna részére az 1714-ik esztendőben XI. Kelemen pápa pünkösdi napjára búcsut engedélyezett. A búcsut régi kegyeletos szokásból még most is megtartják, s a ditróiak pünkösdi második napján Remetére mindig processzióval mennek át.

Ferenczy Dénes.

Laji bá' mókáiból.

A kanfaru tehén.

Jó tizedszer hajtja el tehenét vásárba a székely. Égetően sürgős szüksége van a pénzre, a drága állatot is sajnálja elvesztegetni, inkább hát több vásárt megjár vele.

Végre komoly vevőre akad, akivel hosszas alkuba kezd. Amint alkudoznak, mind több és több ember gyűl köréjük. Egyik ezt kifogásolja a tehénen, másik meg jó tulajdonságokat dicsér rajta.

— Tizezret megadok, — mondja ki a vevő az utolsó szót — többet egy banit sem. Ha még a hátulja jobb lenne, nem mondom, toldanék egy ezrest. De így?! No, adta-e tizért, bácsi-kám?

— Netené! — kacag fel a körülállók egyike — az urnak igaza van. Ez a tehén kanfaru.

Általános nevetés tör ki a jelenlevőkből, mire megtoldja egyikük:

— Hát a' hogyne vóna! Sze' a vak is lássa, hogy kanfaru.

A székely fehéredik, vörösödik, szeme könnyben uszik, alig bír uralkodni érzésein.

— Hogy az én tehenem kanfaru vóna? — kiált keserűen a báméskodóktól körülállott vevőhöz — az én tehenem?! Éj az istentagadóját! Ha az ur az esszes vagyonát nekem agygya, akkor se eladó ez a tehén! Érti-e? Az egész országért se eladó a tehén! Hallá-e? Ez a tehén, ez a gyönyörű pirostarka faj tehén. Te Gyöngyi te, — fordul állatjához — te, aki nekem eddigelé négy üdöbörnyat vetél, te, hogy te kanfaru vónál? Gyöngyi te, messzó, me! huji haza nye!

Egyet lép tehene után s rettentő gunnyal szól elmenőben a vevőhöz:

— Hanem az ur mondhat, amit akar, de azt tuggya meg, hogy ennek az én tehenemnek a hátujja még soha se maradt el az elejétől! Értette-e?

— Kanfaru. É te Gyöngyi, aszondák rejád kanfaru.

Mentőkörülmény.

Erős felindulásban elkövetett, halált okozó súlyos testisértés vádjával áll törvényszék előtt a székely.

— Adja elő a tényállást! — szól reá az elnök.

A székely hallgat s rettenetes együgyűt színlel.

— Nem hallotta? kiáltja az elnök — adja elő a tényállást.

— Má' mint én? — ébred fel a székely — azt hívém, a fogmegekhez szól vala kied.

— Tisztességes viselkedést követelek — mondja az elnök — maga letartóztatásban lévő vádlott.

— Ugy a fenyét? — néz fel a székely. — Ezt es kijedtől hallom elsőbbször.

Az elnök homlokán gyöngyözik a verejték. A védőügyvéd odasug a vádlotthoz:

— Barátom, itt ne okoskodjon, a bőrére megy a dolog.

— Az enyimre-e, vagy a magáéra, naccsás ur? — tempózik a székely.

Az elnök elveszti türelmét:

— Azonnal mondja el a tényállást, vagy bilincsbe veretem!

— Má' mint az esemén't?

— Igen, igen.

— „Méltóságos elnök ur! — riad meg az atyafi — ami azt a felit illeti, tölem engem bilincsbe is tetethet. Azétt pedig, hogy engen az őrmester ur ide hozata, eléggé magamot nem restelhetem.

„Sze' béresem vót a bó'dogult, ojan tedd el s ne vedd elé legén'.

Hát ki én minap jóhajnalba s mondom:

— Bénéiam te, hol vagyon a villa?

Aszongya:

— A gerebje mellett.

Kérdem esment:

— Hát hol a gerebje?

Aszongya a kótya:

— A villa mellett.

Hé az ántitagadóját! Meg, de megmérge-lődöm csuful.

— Te kajafilü bogyán, te — kiáltok reja — hát hol van a villa s a gerebje?

Aszongya erre nagy nyugottan:

— Egymás mellett.

— Ugy felvete — istálom elnök ur — erre a leb, hogy a fészit fel, fejire kecc s Bénéiam nyékk!

— Mit tud felhozni mentségére? — kérdi az elnök.

— Eppeg eleget, istálom naccsága — szól felderülten — 'sze' hitván' vót az egész faja. Ki hektikába hót el, kit a fa nyomott meg. Apja se vitte tul a negyvenötön. Ez e? 'Sze' jó, ha a telet kibirta vóna! Nenene! A tavaszi fúvalat úgy es úgy el ökemit, mint a pilitollut. Tiszta megvátás vót nyomorujának, hogy megmérge-sítte. Tiszta jótétemén' elnök ur, meg-hiheti kied.

— Annyit ne papoljon össze-vissza — szól közbe az elnök — akar még röviden valamit?

— A naccságos ügyvéd ur — hunyorgat az atyafi — má' mint az enyim, kitanyitta, hogy mongyam, hogy a fészi nyele göthes vót s azétt esett Bénéiamra a foka. Hogy én csak jesztem-forma ökemit. De mán istálom, én a tiszta igazságot vallom, én biza megkeccintém küssé mér-gembe'. Oztán az ügyvéd ur hazugjon, ameny-nyet akar, 'sze' tán azétt fizetem, vagy mi?!

Kifogtak a rendőrön.

Két gyergyói székely deszkát adott el Brassóban. Hazajövet Sepsiszentgyörgy legelsőnek elért kocsmájában „üdöt töltének“.

Egyikük elébb indul el s amint elhelyezkedik a kóber alatt, elkezd fülsiketítő hangon énekelni.

Igy érkezik a város főterére, ahol egy rendőr megállítja:

— Mit ordít úgy, mintha ölnék?

— Ahajt egy cseppet az uton megfázék, istálom, azétt.

— Fel fogom jelenteni csendháborításért! Majd megkapja a büntetést.

Előveszi nótesztét a rendőr s rászól a székelyre:

— Hová valósi?

— Amig a fejembe vót, tudtam — mosolyog ez — de amijóta a szekerem ódalán fityeg, megfelejtém.

— Melyik faluban lakik, azt kérdeztem! — kiált rá a rendőr.

— Ditróban, istálom.

— S hogy hívják?

— Becze Ferinek. Métt kérdi?

— Majd megtudja otthon a primártól, amikor az 500 lej büntetést kifizeti. Most mehet tovább, de a város végéig csend legyen. Azon tul böghet, ahogy tetszik.

— Értem, istálom.

Alig halad el a székely, érkezik a társa, aki még hatalmasabban nótázik.

Már szalad is eléje a rendőr s kezdődik az iménti párbeszéd.

— Melyik falusi? — így a rendőr.

— Én ditrói vónék!

— Amelyik az elébb elment, az is ezt mondta — gyanakszik a rendőr.

— 'Sze' jól monta — nyugtatja meg a székely — az az én társam, egy faluból valók vónánk.

— S hogy hívják magát?

— Gurzó Péternek, kérem.

— No, majd a büntetést otthon megfizetik — engedi tovább a rendőr. — De csend legyen a városban.

Az elébb elhaladt székely a városon kívül megállítja lovait. Társára vár. Amikor ez is odaérkezik, ravaszul vág a szemével neki:

— No testvér, hát téged ugyanbiza meg-e a rendér?

— De meg! Hát tégedet?

— Engemet es.

— Oztán mit mondál?

— En meg, hogy ditrói vagyok, de biza a te nevedet!

— Hejjes! — kiált társa — éjjen! Met én es meg azt, hogy ditrói, de én éppeg a tiédet.

Összenevet a két góbé:

— Na, mü megadók neki — hahotáz egyikük — ne fé' ötszáz pengő, kerestethet hótig. Eppen! tá' egy városi rendér okosabb egyedül, mint mü ketten?! Deiszen!

Hol maradt el a paraplé?

Készül a székely a szászrégeni vásárba. Napokkal előbb elujságolja szándékát ismerőseinek. A végén seregnyi megbizatást kap, egyiknek, hogy ezt vásárolja meg, a másiktól meg, hogy arról érdeklődjék. Pontos ember, feljegyez hát mindent, nehogy elintézetlen maradjon valamelyik kérés.

Indulás előtt esőre áll az idő, felesége felpakolja a nagy paraplét is.

— Oztán haggya el valahol, ha lehet! — inti.

— Deiszen! Attól magad ne fé'j!

Megérkezve Régenbe, előkotorássza zsebéből a cédulát s boltról-boltra menve, intézi a megbizatásokat. Közben egy kocsmában jól be-falatozik.

Alkonyattájt cseperegni kezd. Nyitná a paraplét a székely, ám nincs nála. Eszébe jut az asszony intése, még inkább elképed.

— Hol hagyhatta el?

Nincs más megoldás, előlről kezdi sorbajárni a boltokat melyekben megfordult. Beszól ebbe is, abba is:

— Uram, nem-e hagyék itt az ismént egy esőernyőt?

Itt is, ott is tagadó választ kap.

Eszébe jut a kocsmá, ahol megebédelt. Visszamegy oda s megkérdezi a kocsmáros-t:

— Uram, egy esőernyőt nem kapa-e ehelyt, met az enyim elleve.

— De bizony — válaszolja ez — ott van ni, a sarokban.

A székely felveszi parapléját, szeretettel simítja sokszor végig. Majd odaszól a kocsmárosnak:

Mondgya uram — ha meg nem sértém — az ur ugyo keresztény ember?

— Én igen — válaszolja ez — miért kérdi bácsikám?

— Gondolám es, — nyugszik meg a székely — met hajjon csudát az ur, maga előtt kilenc zsidó bó'tosnál valék s mind a kilenc le-tagatta, hogy nála maratt az esernyöm. Nó! Biza!

IRODALOM.

Holló Ernő első verskötete.

A gyergyóújfalvi Lázár István író, a Petőfi Társaság tagja írt bevezető sorokat Holló Ernő „Estéli utazás” címen megjelent verskötetéhez.

Holló Ernő Gyergyószentmiklóson született s jelenleg Gödöllőn lakik édesapjával, Holló Ignáccal, aki Gyergyószentmiklóson a járásbíró-ságnál irodafőtiszt volt.

A tőlünk elszármazott Holló Ernő verskötetét érthető, hogy örömmel vettük s érdeklődő kíváncsisággal olvastuk át. Tul minden, a tehetségnek kijáró tiszteleten, a „földi”-nek szóló szeretet vezettet versein át.

Holló Ernő kétségtelen tehetséges ifju. Érzékeny lélek, akiben a gyermekkori emlékek zsonganak s nem gyöngülő erővel él a vágy a szeretett Erdély után.

Verseit az emlékezés hatja át s eléggé szabatos formákban, tarka színekben köti csokorba mondanivalóit.

Lázár István előszavával fémjelezte a verskötetet, kíváncsian kerestük abban a védjegyet, amelyet Holló Ernőnek kellett volna ráütnie.

Ezt, másszóval az egyéniséget ebben az első kötetében még nem találtuk meg. Ertem ezen azt az egyéni ismertetőt, amelyet egy aláíratlan versen is azonnal felfedezek: Holló Ernő írta ezt.

Kosztolányi „Négy fal között”, Majthényi György „Esteli énekek” című kötetait juttatta eszembe a Holló verskötete.

Ugy gondolom, még a legnagyobbak sem alkottak husz egynéhány éves korukban maradandót. Holló Ernő sem, még ha a nagyok közé is emelkedik egykor.

Őszinte versei kellemesen hatnak az olvasóra s letéve a füzetet, így szól a kritikus:

Idővel... ha kiforrott, több mint bizonyos, hogy beérkezik.

Am, a beérkezésig hosszú és nehéz út vezet.

Mindenesetre igen kellemesen kívánt ünnepeket gyergyói ismerőseinek kötetével Holló Ernő s viszonzásul néhány szép versét bemutatjuk olvasóinknak.

(is.)

Virág Benedekről.

Magányában, mely szeméit befödte
lúdtolla szépen, halkan percegett
és verset ír, mely fennmarad örökre
s ragyogni fog az új világ felett.

Rossz-fényű mécsese melán virrasztott,
— oly árva volt, mint a költő maga,
ki vívta már az élettel a harcot,
míg ködben járt szép hajnalsillaga.

Kinn hó szitált le csendes ablakára,
— Kinyitotta egy kis madár szavára,
és felsóhajtott: nincs már tüzelő.

S az új tavaszra gondolt rá, amelyben
a virágok kinyílnak kinn a kertben
és a meleg szent rügyet hív elő.

Búcsu a havastól.

Csendes este ölelte át a tájat,
holdfénybe vonta a fáknak fejét,
és láttam akkor, büszke nagyapám,
— az ő portáról nézett szerteszét.

A csorda akkor jött meg a mezőről
s porfelhőt vert fel a kocsí körül,
a falu végén vizimalom örölt,
aztán csak a rét volt köröskörül.

Vonat, állomás... pőfékelő mozdony,
majd rohantunk a havasokon át,
szemem égető, mély könnyeket ontott
egy közeli falu harangja kongott
s mint a legszentebb különös csodát,
búcsúztattam a havasok sorát.

Sínparók.

A végtelen felé ós-párhuzamban,
egyhangúságban futnak a sínek,
nem nézik, ha felettük lámpa lobban
s ha nyarat ragyognak a színek.

Testvérek ők, de egymást el nem érik,
csak futnak együtt párhuzamosan,
pedig szeretnének összehajolni
és felzokogni, mint sokan, sokan.

És néha, hogyha vonat száll felettük
s átdobbanja a két testvér szívet,
összesóhajt a két szomorú sín pár
s felkérde: hová futunk s minek?

Az irigyelt bortermelők helyzete.

Miért nincs ára a bornak?

Küküllőmente nagyon sok községében eladatlanul maradt az ideai bortermés. Pedig, ha a nagymennyiségű mustot annak idején el lehetett volna adni, vagy volna kereslet most a küküllővölgyi borok iránt, akkor igen sok község megszabadulna egy évre a gazdasági bajoktól. Ugyilátszik azonban, hogy borainkat nem viszik a külföldre s ezért nem lehet értékesíteni.

Hogy miért nem viszik, arra nézve érdekes felvilágosítást kaptunk a „Curentul” című lap egyik régi számában.

A cikk írója felpanaszolja, hogy a román bornak és szőlőnek nincsen piaca még a legközelebb fekvő és bortermő területekkel nem rendelkező Lengyelországban sem.

A tudósító érdeklődött Lengyelországban aziránt, hogy miképpen lehet az, hogy a lengyelek szőlő- és borszükségeit Magyarországból, a távol Spanyolországból és a Lengyelországgal nem nagyon barátságos viszonyban élő Németországból szerzik be.

A válasz az volt, hogy Romániából nem lehet csemegeszőlőt rendelni, mert a kiváló minőségűnek ismert és jelzett szőlő mire a rendeltetési helyére érkezik, a szakszerűtlen csomagolás és kedvezőtlen szállítási viszonyok miatt olyan összeroncsolt, hogy a lengyel piacokon megfelelően értékesíteni nem lehet.

A romániai borkivitellel pedig az történt, hogy mikor engedélyezték Romániában a Lengyelországba irányuló borexportot, ugyanakkor nem engedélyezték a hordók kivitelét. Most már megérkezett a bor a határra és a lengyel kereskedő kénytelen volt nagy költséggel és fáradsággal a vámhoz szállítani a saját hordóját s ott még nagyobb költséggel és nehézségekkel a bort át kellett töltenie, ami természetesen nem használt a bornak.

A lengyel borkereskedők megunták ezeket a kellemetlenségeket és más piacokat kezdtek felkeresni. Mire Romániában sikerült a hordó exportját is felszabadítani, akkorra már elfogytak a lengyel vevők, akiknek visszahódítása most már természetesen nem megy olyan könnyen.

Még sok érdekes dolgot mond el a „Curentul” tudósítója, aki bizony meglehetősen erős hangon bírálja ezeket az anomáliákat. Nekünk azonban elég ennyit is tudnunk annak magyarázatáról, hogy az elsőrendű küküllőmenti borokért miért ígérnek — ha ugyan ígérnek — a ritkán megjelenő kereskedők csak 10 és 12 lejeket literenként.

HIREK.

MAGYAROK ÉBREDJETEK, VIGYÁZATOK! 1930. december 29-én a népszámláláskor tíz év sorsát, nemzetünk sorsát döntjük el. Ezen a napon emelt fővel és büszkén mondjuk meg, hogy Magyarok vagyunk és azok is akarunk maradni!

— **Időjárás.** A budapesti meteorológiai intézet időprognózisa: Továbbra is borult idő, csapadékhajlammal és lényegtelen hőváltozással.

— **Házasság.** Vasárnap, e hó 21-én tartották meg Váróczy Tuciika és Fritsch Arnold egyházi esküvőjüket nagy és előkelő közönség jelenlétében a szülői háznál. A szertartást dr. Krauss Mór gyergyószentmiklósi rabbi végezte emelkedett szellemű, nagyhatású beszéd kíséretében. Az egyházi ünnepséget vacsora követte, melyen számos felkészültben kívántak boldogságot az új párnak. Vacsora után az új pár Bécsbe utazott.

— **A Katolikus Legényegylet** karácsony másodnapján délután 5 órai kezdettel az egyet helyiségében (Romfeld-ház) tea-délután rendez, amelyre tisztelettel meghívja az érdeklődőket s szíves pártfogást kér a vezetőség.

— **Mozart arcképe** ezüstpénzen. A bécsi kormány elhatározta, hogy a jövő év márciusában kétszillinges ezüst érméket fog kibocsátani. Az érméken Mozart arcképe lesz.

— **A MAGYAR PÁRT** helyi tagozatának tisztújító közgyűlése jövő évi jan. hó 11-én délután fél 3 órai kezdettel lesz a Laurentziben. Tárgysorozat lapunk jövő számában lesz közölve.

— **MAGYAROK! Anyanyelvét, nemzetiségét mindenki szabadon, minden kényszerűl mentesen, minden büntető következmény nélkül, saját lelkiismerete és szent meggyőződése szerint vallhatja be. Meg kell mondanunk, hogy Magyarok vagyunk!**

— **Uj magyar napilap.** A régóta beígért új katolikus napilap dr. Buzás Gergely felelősszerkesztésében Brassóban megjelent. Külseje tetszetős, betűi jól olvashatók s szerkesztése eleven és változatos. Címét (A szociálista) azonban teljesen elhibáztak tartjuk, annyira, hogy a székelység körében e címen soha gyökeret verni nem fog. Hiába az alcím: Keresztény szociálista politikai napilap, a főcím lebunkóz mindent. Egy keresztény szociálista napilapnak jobb címet keresve sem találhatnánk a Testvériség-nél. A szociálista szervezett munkások körében igen, de a föld népénél és polgári osztályoknál, akikre a lap támaszkodik népszerű nem lesz.

— **Az Ipartestület Dalköre** közgyűlésén Novák Béla elnök, aki két évig vezette odaadással a Dalkör ügyeit, elfoglaltságára való tekintettel lemondott az elnöki tisztségről. A megjelentek sajnálattal vettek búcsút a távozó elnöktől, akit továbbra is, mint a kör egyik erős oszlopát tartják nyilván a tagok között. A Dalkör további vezetésére E. Deér Kálmán díszelnök vállalkozott, akinek agilis és hozzáértő személye a legnagyobb biztosítékot nyújtotta a Dalkör jövő fejlődésére. Ugyancsak lemondott Novák Béla a testület kebelében működő kulturoszály elnökségéről is. Új elnökül ifj. Strasser Józsefet választották meg egyhangú lelkesedéssel, akinek ügybuzgalma és tevékenysége általánosan ismeretes.

— **Az idegenforgalom emelése.** Mig nálunk az idegenforgalmat hatóságaink lehetőleg akadályozzák, a román állampolgárokat pedig ugyszólván elzárják a külföldtől a lehetetlennél lehetetlenebb utavél-vexaturák és drágítások által, addig Magyarországon a kormány mindenképp arra törekszik, hogy az idegennek, sőt az átutazónak is az otttartózkodást minél kellemesebbé tegye. Legújabb rendelete szerint azon országok utasai, akikkel szemben a vízumkényszer még fennáll, az ország határán kaphatják meg a vízumot, illetve az azt helyettesítő igazolványt, amelynek birtokában azután három hónapig az ország bármely részében zavartalanul tartózkodhatnak.

Nem volna hasznos idegenforgalmunk emelésére, ha Popovici pénzügyminiszter utlevél-dragitási tervei helyett kormányunk is a beutazás könnyítését célozná?

— **A ditrói Ipartestület Dalköre** december hó 31-én este 8 órától kezdődőleg a közsegház nagytermében műsoros Szilveszter-estélyt rendez. Az estély tiszta jövedelmét a dalkör zászlóalapja javára fordítják. Az est műsora: 1. Jelige: Görög—Tárca. 2. Daloljatok: Hoppé R. 3. Reményhez: Hoppé—Lavotta. 4. Megigérted, hogy elveszel...: Veress Gábor. 5. Új eredeti magyar nóták: Lányi E. 6. Rózsaván a keblén...: Farkas Nándor. 7. Valahonnan ide hallik...: Révffy G. 8. Újévi köszöntő.

— **A Szilágyi kávéház Szilveszter estje** iránt máris széleskörű érdeklődés nyilvánul meg. Nem is csoda, hisz évről-évre kitűnő hangulatban, fesztelen hangos derű közepette üdvözlőtek Kricsa vendégei az új esztendő. A krízisre figyelemmel az árak is a legmérsékeltebben lesznek megállapítva s a legszerényebb fogyasztó is szívesen látott vendég.

Römi-csatak, tombola, éjfél kram-pampuli és mindennek fölött reggelig tánc teszi ismét egy évre szóló kedves emlékké a Szilágyi-kávéház Szilveszterét.

Asztalok rezerválása ajánlatos.

— **Cselédtartó gazdák figyelmébe!** A rendőrfőnök úr közlése szerint senkinem alkalmazhat cselédet, ha annak a hatóság által kiállított cselédkönyve nincs. A cselédtartó gazdák kötelesek a náluk alkalmazásban levő cselédek a rendőrségnél működő bejelentő hivatalnál is bejelenteni.

Kik ezen rendelkezéseket be nem tartják, a törvény szerint meg lesznek büntetve.

— **Finom izlésű tolvajok.** Egyik éjszakán ismeretlen tettes, vagy tettesek Vákár Árpádtól három hizott kappant és egy tyukot, a közvetlen szomszédos Katz fakereskedőtől hat hizott tyukot loptak el. Valamennyit a helyszínén kivégezték, vérüket a hóra csurgatva. A károsultak mást nem tehetvén, jó egészségükre kívánják a karácsonyra hizalt csemegét az elfogyasztóknak.

* **Gazdák figyelmébe!** Árpát vészeken vagon rakományban. Érdeklődni lehet Gyergyószentmiklóson

Czitrom Hermann

cég fiókja

4—2

Főtér, Bartis-ház.

* **Unió-utca 1. szám alatti ház eladó.** Érdeklődők forduljanak Vákár Fivérek főtéri üzletéhez.

4

Az Urania mozgó hirei.

Dec. 24-én, szerdán nincs előadás.
25—26-án, karácsony első és másodnapján délután és este

New-Jork rejtelmek.

Hatalmas, látványos kalandor filmdráma az amerikai világvárosi banditavilág életéből. Főszerepben: Betty Compson.

27—28-án, szombaton és vasárnap, mindkét nap két előadás délután és este: a Fox filmgyár hangos szuperprodukciója

Mindennapi kenyérünk.

F. W. Murnau zseniális alkotása, az amerikai hangos filmtermelés egyik remeke. Az elragadó cselekmény szerepeit a szépséges Mary Duncan és Charles Farrell alakítják.

SPORT.

Megnyílt a jégpálya.

December hó 22-én délután 5 órakor kezdődött meg az idei korecsolyaszezon. Tekintettel a mai gazdasági helyzetre, a vezetőség a tavalyi bérletdíjakat lényegesen leszállította.

Bérletárak lesznek: Felnőtteknek 300 lej, ha egy családból ketten vannak, akkor csak 250 lej személyenként. Diákoknak és gyermekeknek 120 lej.

Mint hogy a vacsora utáni korecsolyázást csak úgy lehet bevezetni, ha elegendő jelentkező lesz, ezúttal kéri a vezetőség, hogy legkésőbb hó 26-ig iratkozzanak fel a pénztárnál mindazok, akik vacsora után szándékoznak korecsolyázni.

Egyelőre tehát csak délután lesz korecsolyázás. Hétköznapokon délután 5—7. Vasár- és ünnepnapokon délután 11—1, délután 4—7 óráig.

Szerkesztői üzenet.

Egy állattenyésztő. Ditró. Észrevételei nem közölhetők. A bikák ügye nem érdekli a közönséget.

A. B. Marosvásárhely. Írásait köszönjük. Politikai cikkének közlése azonban vitát provokálna s ezt nem akarjuk. Boldog ünnepeket.

Barna leány. Helyt. Házasságközvetítéssel nem foglalkozunk. Mint hogy azonban — amint írja — önnek a férjhezmenés igen sürgős, megkíséreljük ismerőseink közül kiválasztani azt a nyulánk szőke gyereket, akinek a házasság ugyancsak igen sürgős.

Több írónak. Nagyon köszönünk minden kéziratot, különösen érdekes híreket. Filozófiai cikkek és mérföldes elbeszélések közlésére azonban nem vállalkozunk. Az újság azért újság, hogy érdekes legyen. Laptörlésekért kár a szedőknek fizetni.

Erdélyi

Közhasznú Székely Naptár

valamint a régi és valódi

Lőcsei—Lőrinczi-féle

SZÉKELY NAPTÁR

kaphatók SÁNDORY-nál.

A legjobb magyar és német könyveket olvashatja, ha beiratkozik

Vajda Bözsi

kölcsönkönyvtárába

(Str. Reg. Ferdinand 14.) Telefon: 11.

Állandóan új könyvek. Kedvező feltételek.

Nyitva: mindennap d. e. 11-től d. u. 5-ig.

5

György Sándor

A

Angol uri divatszabósága

átköltözött

néhál Petrásics Emil helyiségébe. (Városház-utca.)

Elvállal

minden szakmabeli munkát elegáns kivitelben jutányos áron.

6

Gyergyószentmiklóson, a Reg. Ferdinand-u. 80. sz. alatti lakás örök áron

eladó.

2—2

Órát és ékszer javít

szakszerűen és jutányos árban

STEIN

24

órás és ékszerész Járásbírással szemben.

Szini Lajosné és Társa

férfi és női fehérnemű szalonja

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Fogarassy-u. 32. sz. alatt.

Elvállalja

férfi, női és gyermek fehérneműk, kelen-gyék, ágyneműk stb. készítését a legjutányosabb árban.

Gánga (Keresztes utóda)

marosvásárhelyi kelmefestő és vegytisztító gyár képviselője és gyűjtője.

A gyár felelősséggel vállalja:

gyapot, gyapjufonál, posztó, vászon, gyapju és selyemszövetek szintartó festését; férfi, női és gyermekruhák festését és vegytisztítását.

7

A Romfeld-házban

a Nap-féle

mészárszék

mellékhelyiségekkel együtt jan. 1-től

kiadó.

3—2

Üzleti könyvet

jó papíron, tartós

vászon kötésben

csak a

Sándory

könyvkereskedésben kaphat

Ditró községben elhalálozás folytán **bérbeadatik**

egy jómenetelű

2—2

szatócs üzlet

1931. évi január 1-től kezdődőleg.

Bővebb felvilágosítást községi bíró ad.

A marosvásárhelyi 70 ágyas modern szanatórium

26

műtő és szülőszobákkal, Röntgen-, hydro- és elektrotherapiával, kvarz és diathermiával, bacteriologiai és chemiai laboratoriumokkal stb. berendezve, továbbá hideg-, melegvizzel, központi fűtéssel, lifttel, rádióval felszerelve.

Felvesz: Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, beldeg-, bőr-, urológiai-, fül-, orr-, gége-, szemészeti és gyermekgyógyászati betegeket.

„Steaua României”

Román Biztosító Társaság

ALAPITTATOTT 1921. évben.

Alaptőke és saját tartalékok az 1929. év végén 140,761.000 Lei.

Tűz-, üveg- és betörés-, jég-, baleset-, szavatossági-, automobí-, géptörés-, szállítmány-, élet- és népbiztosítások.

Előnyös díjtételek, modern feltételek.

Díjtalan felvilágosítás.

Csikmegyei felügyelőség: Gheorgheni, Str. Reg. Ferdinand 28.

Telefon 30.

3